

**Folketingets Ombudsmand
Gammeltorv 22
1457 København K**

22. januar 2010

Jeg anmoder hermed om, at ombudsmanden igen behandler sagen om afslag på aktindsigt i højdemodellen, jfr. Miljøministeriets brev af 21. december 2009. Efter den meget klare udtalelse fra ombudsmanden den 14. maj 2009 har ministeriet haft sagen hos Kammeradvokaten og herefter afgjort spørgsmålet med et nyt afslag. I dette afslag lægger ministeriet vægt på en udokumenteret påstand om et skønnet tab på 5 mio. kr. for Blominfo, hvis højdemodellen offentliggøres, og at sandsynligheden for, at det sker, er meget stor, såfremt data udleveres til mig.

Denne sag indeholder de to principielle spørgsmål om ophavsretten og om miljøoplysninger, der ligger til grund for Danmarks Højdemodel, kan være fortrolige, når staten faktisk bruger disse oplysninger administrativt og udveksler dem på tværs af myndigheder (jfr. lov om aktindsigt i miljøoplysninger).

Ophavsretten kan ikke begrænse retten til aktindsigt, men ophavsret kan godt begrænse brugen af data, der fås adgang til via aktindsigt, f.eks. arkitekttegninger. Og det er vel ikke ministeriet, der på forhånd skal afgøre, at en udlevering til mig automatisk vil føre til en ophavsretskrænkelse.

Problemet har her en særlig dimension, fordi staten kun har en brugsret. Det er de private virksomheder, der har ophavsretten. Denne særlige problemstilling er uafklaret. Kaj Larsen fra Ombudsmanden har i sin glimrende artikel på Åbenhedstinget gjort opmærksom på, at Offentlighedskommissionen ikke har taget stilling til dataudtræk fra databaser, hvor det offentlige kun har en brugsret, netop med højdemodellen som eksempel.

Et særligt aspekt er muligheden for en begrænset aktindsigt, hvor jeg for eksempel kun får højdeangivelser på de 2,3 mio. ejendomme i Danmark. Da Danmark i alt er på cirka 43.000 kvadratkilometer udgøres højdemodellen af anslået 16-18 mia. punkter med højdeangivelse, idet højdetallene findes for hvert punkt med 1,6 X 1,6 meter. De 2,3 mio punkter – et for hver ejendom - vil således formentlig svare til 0,1-0,2 promille af højdemodellen. Også denne begrænsede aktindsigt afviser ministeriet uden nogen konkret vurdering af, hvad det evt. vil betyde i tab for virksomheden. Ministeriet behandler slet ikke mit forslag om blot at hente data fra Kort- og Matrikelstyrelsens hjemmeside, hvor data er lagt ud i en meget besværlig form for offentligheden. Og ministeriet finder ikke anledning til at komme med andre konkrete forslag til en løsning, bortset fra en besigtigelse af modellen i ministeriet. Men en besigtigelse vil jo netop ikke give mulighed for analyser og journalistiske præsentationer, som er hele ideen med at få data.

Åbenhed om højdemodellen kan få stor betydning for den samfundsmæssige indsats i de kommende år i forbindelse med klimaændringer. Den journalistiske interesse i højdemodellen drejer sig om at kunne analysere data i forhold til andre data om landskabet, samt at kunne vise data om klimaændringers konsekvenser. Desuden er det meget vigtigt, at grundlaget for modeller kan kontrolleres for at få kvalificerede drøftelser med henblik på at nå frem til de bedst mulige modeller.

Jeg beder således ombudsmanden vurdere, om Miljøministeriet kan sige nej til at videregive højdemodellen med deres begrundelser og i forlængelse af det, om deres afvisning af en begrænset adgang til højdemodellen har hjemmel i lovgivningen. Herunder muligheden for selv at trække data ud fra deres hjemmeside.

Se afslaget fra Miljøministeriet her:

http://www.aabenhedstinget.dk/wp-content/uploads/ministeriet_afslag20091221.pdf

Og se alle de andre dokumenter i sagen her:

http://www.aabenhedstinget.dk/?page_id=388

Mvh

Nils Mulvad
Redaktør i Kaas & Mulvad
Formand for Åbenhedstinget
Ellebjergervej 25
8240 Risskov